

MEĐUNARODNA
MANIFESTACIJA
MASLINARA
I ULJARA

ORGANIZATOR
Zadružni savez Dalmacije Split

IZVJEŠĆE

**s 26. Međunarodnog susreta maslinara i uljara
NOĆNJAK 2024.**

**14. – 17. ožujka 2024.
Zadar, Benkovac, Polača**

U organizaciji Zadružnog saveza Dalmacije, pod visokim pokroviteljstvom predsjednika RH Zorana Milanovića, održan je **26. Međunarodni susret maslinara i uljara Noćnjak 2024.** od 14.-17.3.2024. u Hotelu Kolovare u Zadru. Pokroviteljstvom su Noćnjak podržali Ministarstvo poljoprivrede, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova EU, Ministarstvo turizma i sporta, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Splitsko-dalmatinska županija, Zadarska županija, Grad Zadar, TZ Ravni kotari, Grad Benkovac, Općina Stankovci, Općina Polača, Općina Galovac, Općina Škabrnja, Općina Zemunik Donji i Općina Lišane Ostrovičke. Noćnjak se održao uz pokroviteljstvo stalnih medijskih pokrovitelja i partnera, te uz suorganizatorstvo brojnih znanstvenih i obrazovnih institucija, koje su prezentirale aktualne znanstveno-stručne teme iz područja maslinarstva i uljarstva.

Na Noćnjak 2024. sa svojim proizvodima odazvali su se gotovo svi maslinari i uljari koji su stalni sudionici Noćnjaka. U segmentu natjecateljskog dijela programa Noćnjaka zaprimljeno je ukupno 360 uzoraka proizvoda, od čega 315 uzoraka maslinovog ulja i 45 uzorka proizvoda od masline. Iz Hrvatske je pristiglo 302, a iz inozemstva 58 uzoraka proizvoda.

U razdoblju od **22.12.2023. – 20.2.2024.** dostavljene proizvode ocjenjivao je profesionalni Panel Zadružnog saveza Dalmacije, sastavljen od certificiranih senzorskih ocjenjivača, a proizvodi su zaprimani i ocjenjivani u tri kategorije: pakovine maslinovog ulja, otvorena maslinova ulja i proizvodi od masline.

1. PAKOVINE MASLINOVOG ULJA

Na ocjenjivanje je dostavljena ukupno 101 pakovina maslinovog ulja, od čega 70 iz Hrvatske, a 31 iz inozemstva. Među uzorcima iz Hrvatske najviše ih je stiglo iz Istarske županije (28), zatim iz Splitsko-dalmatinske (17), Zadarske (12), Šibensko-kninske (8), Dubrovačko-neretvanske (4) i Primorsko-goranske (1). Uzorci inozemnih pakovina maslinovog ulja stigli su iz Slovenije (25), Crne Gore (5) i Bosne i Hercegovine (1). U kategoriji pakovina maslinovog ulja proglašena su dva šampiona, jedan za kvalitetu maslinovog ulja u pakovini i drugi za izgled ambalaže pakovine (boce i etikete). U ovoj kategoriji posebna priznanja također su dobili: najbolje monosortno ekstra djevičansko maslinovo ulje, najbolje višesortno ekstra djevičansko maslinovo ulje i najbolje ekološko ekstra djevičansko maslinovo ulje.

2. OTVORENA MASLINOVA ULJA

Na ocjenjivanje je dostavljeno ukupno 214 uzoraka otvorenih maslinovih ulja, od čega 192 uzorka iz Hrvatske, a 22 iz inozemstva. Među uzorcima iz Hrvatske najviše ih je stiglo iz Splitsko-dalmatinske županije (89), zatim iz Dubrovačko-neretvanske (35), Zadarske (25), Šibensko-kninske (19), Istarske (18), Primorsko-goranske (4) i Ličko-senjske (2). Uzorci inozemnih otvorenih maslinovih ulja dostavljeni su iz Crne Gore, Bosne i Hercegovine (6) i Slovenije (5). U kategoriji otvorenih maslinovih ulja proglašen je šampion kvalitete, a posebna priznanja dobili su proizvođači najboljeg intenzivnog, srednje intenzivnog, blagog i ekološkog ekstra djevičanskog maslinovog ulja.

3. PROIZVODI OD MASLINE

Proizvodi od masline zaprimani su i ocjenjivani u tri kategorije: prehrambeni proizvodi od masline, kozmetički proizvodi od masline i proizvodi od drva masline. Na ocjenjivanje je dostavljeno ukupno 45 proizvoda od masline. Hrvatski proizvođači dostavili su na ocjenjivanje 40 proizvoda, a inozemni 5 proizvoda. Iz Hrvatske su najbrojniji bili proizvodi iz Splitsko-dalmatinske županije (20), te iz Dubrovačko-neretvanske (9), Zadarske (6), Primorsko-goranske (3) i Šibensko-kninske (2). Inozemni uzorci proizvoda od masline stigli su iz Crne Gore (4) i Slovenije (1). U svakoj od tri kategorije ocjenjivanja proizvoda proglašen je najbolje ocijenjeni proizvod.

14. ožujka 2024. nakon sadnje spomen masline Noćnjaka 2024., manifestacija je svečano otvorena i započela je s programom. Na svečanom otvorenju pozdravnu riječ sudionicima uputili su: **Lordan Ljubekov**, predsjednik Zadružnog saveza Dalmacije; **Tonči Glavina**, državni tajnik u Ministarstvu turizma i sporta; **Marija Vučković**, izaslanica predsjednika Vlade RH Andreja Plenkovića i ministrica poljoprivrede te **Zoran Milanović**, predsjednik Republike Hrvatske, nakon čega je 26. Noćnjak proglašen otvorenim.

Nakon svečanog otvorenja, dodijeljena su priznanja laureatima za maslinarstvo i uljarstvo:

Priznanje „Branko Škarica“

za životni doprinos unaprjeđenju uljarstva i maslinarstva
KAJO VUKŠIĆ Solin

Priznanje „Pavle Bakarić“

za višegodišnji doprinos unaprjeđenju maslinarstva
JOSIP GUGIĆ Split

Međunarodno priznanje „Cavaliere olio d'oliva“

za višegodišnji samoprijegoran rad u uljarstvu
GORAN MOROVIĆ Žman, Dugi otok

Priznanje „don Ante Alfirević“

za doprinos unaprjeđenju i promociji poljoprivrede, osobito maslinarstva i uljarstva
ILIJA DRUJEAN Split

Priznanje „Marko Vrsalović“

za doprinos unaprjeđenju maslinarstva i uljarstva
NIKOLA BEKAVAC
posmrtno

Priznanje „Joško Niskota“

uzornim maslinarima
BUDISLAV MAĐERIĆ Pašman
MIODRAG DEŠA Poličnik, Zadar

Priznanje zadružnom djelatniku za uzoran rad

GORDAN MARINOVIĆ, Ždrelac, otok Pašman

Priznanje „Zlatno pero Noćnjaka“

za doprinos unaprjeđenju maslinarstva i uljarstva putem medija
DIADORA TV Zadar

Priznanje „Zlatna amfora Noćnjaka“

za doprinos razvoju maslinarstva i uljarstva na svom području
OPĆINA ŠOLTA

Sadnja spomen masline Noćnjak 2024.

Laureati Noćnjaka 2024.

Nakon svečanog otvorenja manifestacije, uz piće dobrodošlice, delegacija s predsjednikom Zoranom Milanovićem i Marijom Vučković obišla je izlagače na **Sajmu maslinarstva i uljarstva**, izložbu maslinovih ulja i proizvoda od masline te Olio bar, koji su bili otvoreni cijelo vrijeme trajanja manifestacije. U okviru navedenih aktivnosti svoje proizvode predstavilo je oko 400 tvrtki, obrta, zadruga i obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava.

15. ožujka 2024. započeo je **znanstveno-stručnim skupom o maslinarstvu i uljarstvu**, čijim je prvim dijelom moderirao dr. sc. Predrag Vujević iz Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu, a drugim dijelom dr. sc. Mirella Žanetić iz Instituta za jadranske kulture i melioraciju krša. Predstavljen je niz aktualnih i interesantnih tema o rezultatima istraživanja sorti maslina iz pokusnih nasada, utjecaju vremenskih prilika na rodnost randmane sorti maslina, novim spoznajama u detekciji i suzbijanju uzročnika bolesti, mogućnostima smanjenja upotrebe bakra u maslinarstvu, navodnjavanju mladih maslina zbog povećanja veličine ploda i prinosa ulja, agrosolarima u maslinicima itd.

Također su predstavljene mogućnosti i perspektive unaprjeđenja ruralnog razvoja kroz bespovratna sredstva, EU fondovi za poljoprivredu i ruralni razvoj i zelene ekonomije.

Isti dan održao se i **Okrugli stol o maslinarstvu i uljarstvu Sveučilišta u Splitu** na temu „Analiza maslinarske proizvodne godine 2023.“, kojim su moderirali prof. dr. sc. Frane Strikić i izv. prof. dr. sc. Mario Bjeliš, uz prisustvo ostalih stručnjaka i znanstvenika Sveučilišta u Splitu i institucija suorganizatora, te maslinara i uljara sudionika.

Praktikum iz maslinarstva i uljarstva Ministarstva poljoprivrede, kojim je moderirao Žarko Kovačević, ponudio je teme o navodnjavanju maslina, rodnosti oblice, izazovima u primjeni sredstava

za zaštitu bilja u proizvodnji masline, praktičnim iskustvima u primjeni novih tehnologija u zaštiti i prihrani maslinika, te praćenju tehnološke zrelosti maslina za idealan termin berbe.

Masterclass Gastro ekspert – okusi i mirisi maslinovog ulja, radionica koju vodi dr. sc. Sandra Petričević, korak je više prema podizanju svijesti o načinima shvaćanja procesa prepoznavanja kvalitete maslinovih ulja. Cilj radionice je nizom osmišljenih testova privući pozornost sudionika na osjetilno mirisne karakteristike pojedinih svojstava maslinovih ulja te otključati okusno mirisne receptore u prepoznavanju kvalitete i kategorije maslinovog ulja u hrani. Primijenjeni su testovi niza, usporedbe i klasifikacije.

Na zadružnoj uri sudjelovali su predstavnici Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije, Hrvatskog poljoprivrednog zadružnog saveza, udruge maslinara iz Boke Kotorske u Crnoj gori, predstavnici medija te nekih općina i zadruga iz područja Dalmacije. Razgovaralo se o stanju zadugarstvu u svjetlu predstojećih parlamentarnih izbora. Ocjenjeno je da je to prigoda za pripremu i širenje svijesti o neiskorištenom potencijalu zadruga u Hrvatskoj, osobito u poljoprivredi.

U tom smislu su obrađene sljedeće poteškoće:

- smanjenje površina koje se obrađuju,
- demografski problem uslijed iseljavanja i nezainteresiranosti mladih za poljoprivredu,
- nesređenost zemljišnih i katastarskih knjiga,
- poslovanje OPG-a se nedovoljno evidentira,
- nedostatak poljoprivredi prilagođene ponude osiguravajućih kuća i
- nepostojanje prilagođenih izvora sredstava (kredit i natječaji).

S obzirom na poteškoće predložene su sljedeće mjere:

- potaknuti udruživanje podrškom poslovanju već udruženih poljoprivrednika u zadruga u suradnji s HBOR i HPB kroz kreditne linije,
- provođenje sustavne edukacije i promidžbe zadrugarstva,
- promjena poreznih pravila i tumačenja kako bi se jasno definiralo da interni odnos zadruga i člana nije oporeziv,
- ukidanje poreza na dobit za iznos koji je reinvestiran u poslovanje zadruga jer su zadruga obvezane to činiti,
- definirati da članstvo u zadruga ne znači gubitak statusa nezaposlenog,
- osnivanje uprave za zadruga u Ministarstvu gospodarstva i razvoja te Ministarstvu poljoprivrede i uspostava Odsjeka za zadruga u Ministarstvu regionalnog razvoja i Europskih fondova te
- razrada i uspostava zajedničkih fondova države i JLS za razvoj zadružnog poduzetništva.

Na svečan način, uz kušanje zadružnih proizvoda, obilježeno je 160 godina zadružnog poduzetništva. Sudionici su se prisjetili samih početak zadrugarstva na Korčuli 1864 godine.

Studijski obilazak maslinarsko-uljarskih, povijesno-kulturnih i turističkih destinacija organiziran je i realiziran u subotu 16. ožujka 2024. Maslinari i uljari, njih 200-injak, obišli su Vidikovac Kamenjak na Vranskom jezeru, Kaštel Benković i Zavičajni muzej Benkovca, te maslinike i vinograde Poljoprivredne zadruga Maslina i vino u Polači gdje je održana i praktična prezentacija poljoprivredne mehanizacije tvrtke **Messis d.o.o.**, generalnog sponzora Noćnjaka.

Na Vidikovcu Kamenjak Udruga maslinara Zadarske županije predstavila je kroz degustaciju vrhunska maslinova ulja i druge proizvode zadarskih proizvođača. Sudionici Noćnjaka odazvali su se Rim tim tagi dim izazovu Baby Lasagne, hrvatskog predstavnika na Eurosongu, te zaplesali. U izazovu je sudjelovalo oko 220 maslinara iz Dalmacije, Istre, Kvarnera, Crne Gore, Hercegovine i Slovenije. To je bio najmasovniji challenge kojim maslinari žele podržati pjesmu koja ima snažnu poruku zbog

napuštanja sela. U Kaštelu Benković svoja vina na degustaciju dala je Udruga vinara Zadarske županije, a PZ Maslina i vino u Polači dočekala je sudionike Noćnjaka s pjesmom i delicijama.

NAGRAĐENI MASLINARI

U kategoriji pakovina maslinovog ulja, apsolutni šampion za kvalitetu pakovine maslinovog ulja je **OPG ANTE UREM** iz Pirovca za ekstra djevičansko maslinovo ulje sljubljenih sorti, a šampion za izgled pakovine maslinovog ulja je **TORAČ d.o.o.** iz Poreča za liniju proizvoda ekstra djevičansko maslinovo ulje Torač. Titula najboljeg monosortnog ulja sorte buža pripala je tvrtki **ULJA KOMARIJA d.o.o.** iz Cerovlja, najboljeg višesortnog ekstra djevičanskog maslinovog ulja Gold tvrtki **LISJAK d.o.o.** iz Kopa u Sloveniji, a najboljeg ekološkog ekstra djevičanskog maslinovog ulja sorte istarska bjelica tvrtki **URSARIA d.o.o.** iz Vrsara.

Šampioni i dobitnici posebnih priznanja u kategoriji pakovina maslinovog ulja

Šampion i dobitnici posebnih priznanja u kategoriji otvorenih maslinovih ulja

U kategoriji otvorenih maslinovih ulja šampionsku titulu za kvalitetu ekstra djevičanskog maslinovog ulja sljubljenih sorti odnio je **DUBRAVKO ŠONJIĆ** iz Ciste Velike. Najbolje otvoreno intenzivno ekstra djevičansko maslinovo ulje sljubljenih sorti proizvelo je **OPG ČELINI** iz Pakošтана, najbolje srednje intenzivno ekstra djevičansko maslinovo ulje sljubljenih sorti **OBITELJ TAVRA** iz Bola na Braču, najbolje blago ekstra djevičansko maslinovo ulje sljubljenih sorti **MILIVOJ BRATINČEVIĆ** iz Kaštel Sućurca te najbolje ekološko ekstra djevičansko maslinovo ulje sljubljenih sorti **OPG PODRUG** iz Piramatovaca.

U kategoriji proizvoda od masline najbolje ocijenjeni prehrambeni proizvod s maslinovim uljem je *Dioklecijanov kolač* kojeg je proizvelo **OPG NEDILJKO NEROVIĆ-MIRJANA PETREŠ** iz Dicma. Najbolje ocijenjeni kozmetički i ekološki proizvod s maslinovim uljem je *ulje za masažu Eko-Olive garden cosmetic-oil agrumi* proizvođača **LISJAK d.o.o.** iz Kopa u Sloveniji, a za najbolji proizvod od drva masline su *zdjele od drva masline* **OBRTA LIMBEL** iz Nerežišća na Braču.

Čestitke svim maslinarima!

Do sljedećeg 27. Noćnjaka!

Miranda Žitko Vulić
Voditeljica projekata ZSD-a

Lordan Ljubenkov
Predsjednik ZSD-a